

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL

VRAESTEL 1: TAAL IN KONTEKS EN LETTERKUNDE

FEBRUARIE/MAART 2009

MEMORANDUM (VRYSTAAT)

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 13 bladsye.

ASSESSERINGSRIGLYNE**AFDELING A: KYK– EN LEESBEGRIP**

- Geen penalisering vir spel- en taalfoute nie.
- Sien slegs die eerste feit/sin na.
- Opdrag in vraag moet 100% gevolg word, anders 0. Een woord beteken **een** woord.
- 'n Aanhaling sonder aanhalingstekens verdien geen punt nie.
- Waar/Onwaar (Motivering afhanklik van korrekte keuse.)
Eerste deel korrek en motivering verkeerd (1).
Eerste deel verkeerd/ontbreek (0).
- **Veelkeusige vrae:**
Slegs die regte letter gegee. ✓
Slegs die regte antwoord, sonder die betrokke letter. ✓

VRAAG 1: KYK– EN LEESBEGRIP – WAAR DAAR 'N WIL IS, IS DAAR 'N WEG [Verwerk uit: <i>Beeld</i> , 11 Julie 2008] (275 woorde)					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
1.1	A/as jy hard werk, sal jy suksesvol wees.	1	2	2	2
1.2	arm	1	2	2	1
1.3	Hy is 'n navorser./Hy werk as navorser.	1	2	2	2
1.4.	Aan sy doktorsgraad	1	2	2	1
1.5	Polokwane	1	2	2	1
1.6	sokker gespeel✓ en vee opgepas. ✓	2	2	2	1
1.7	C/verder te studeer.	1	2	2	2
1.8	Sy oom/Maema (Mmonwa) se oom/oom	1	2	2	1
1.9	(Hy het) 'n plakkershut gebou.	1	2	2	1
1.10	1.10.1 Nee.	1	2	2	2
	1.10.2 Hy was selfs vir 'n ruk werkloos.	1	2	2	1
1.11	1.11.1 Nee.	1	2	2	2
	1.11.2 beurs	1	2	2	1
1.12	(Hy was die) beste student ✓ en beste navorser.✓	2	2	2	1
1.13	1.13.1 Ja	1	2	2	1
	1.13.2 (Hy is 'n) prokureur.	1	2	2	1
1.14	bejaarde	1	2	2	1
PANEEL: DENKVLAK 1: 14/19 (74%) DENKVLAK 2: 5/19 (26%) DENKVLAK 3: 0/19 (0%) =100%					
EKSTERN: DENKVLAK 1: (79%) DENKVLAK 2: (21%) DENKVLAK 3: (00%) =100%					
					SUBTOTAAL: 19

VRAAG 2: STROKIESPRENT [Verwerk uit: <i>Rapport</i> , 2007] (80 woorde)					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
2.1	want Zits is vaak/moeg/hy kry nie genoeg rus/slaap nie.	1	2	1	1
2.2	C/8 uur	1	2	3	2
2.3	Sodat hy wakker lyk (terwyl hy slaap.)/Dan dink die mense hy is wakker.	1	2	2	1
2.4	2.4.1 Nee	1	2	2	2
	2.4.2 Hy kan 'n ongeluk veroorsaak./Dit is gevaarlik./ (iets soortgelyk)	1	2	2	2
PANEEL: DENKVLAK 1: 2/5 (40%) DENKVLAK 2: 3/5 (60%) DENKVLAK 3: (0%) = 100%					
EKSTERN: DENKVLAK 1: (40%) DENKVLAK 2: (60%) DENKVLAK 3: (00%) =100%					
					SUBTOTAAL: 5

VRAAG 3: WEERKAART [Verwerk uit: <i>BEELD</i> , 7 Junie 2008] (47 woorde)					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
3.1	B/Musina	1	2	2	1
3.2	3.2.1 Gedeeltelik bewolk	1	2	1	1
	3.2.2 18(°)/18 (grade)	1	2	1	1
3.3	(0)6:52/agt minute voor sewe	1	2	2	1
3.4	Amsterdam✓ en Londen✓	2	2	1	1
SUBTOTAAL: 6					
PANEEL: DENKVLAK 1: 6/6 (100%) DENKVLAK 2: 0/6 (0%) DENKVLAK 3: 0/6(0%) = 100%					
EKSTERN: DENKVLAK 1: (100%) DENKVLAK 2: (00%) DENKVLAK 3: (00%) =100%					
TOTAAL AFDELING A: 30					

AFDELING B: OPSOMMING [Verwerk uit: *Huisgenoot*, 22 Februarie 2007] (227 woorde)**VRAAG 4: WENKE VIR 'N LEWE SONDER STRES****FEITE**

1.	Skakel jou selfoon af terwyl jy met mense werk (9 woorde).
2.	Kyk net na komedies en aangename programme (7 woorde).
3.	Lees net die hoofopskrifte in koerante en tydskrifte (8 woorde).
4.	Drink minder koffie en tee (5 woorde).
5.	Koop net wat jy regtig nodig het (7 woorde).
6.	Kies net 'n paar goeie vriende by wie jy regtig lekker kuier (12 woorde).
7.	Sorg dat jy jou werk by die werkplek klaarmaak (9 woorde).
AANTAL WOORDE = 57/(hang af van keuses)	

PANEEL:	DENKVLAK 1: 0/10 (0%) DENKVLAK 2: 0/10 (0%) DENKVLAK 3: 10/10(100%) = 100%
EKSTERN:	DENKVLAK 1: (30%) DENKVLAK 2: (30%) DENKVLAK 3: (40%) =100%

ASSESSERING

- Onderskei tussen beplanning en finale antwoord en sien laasgenoemde na.
- Waar daar geen aanduiding van beplanning is nie, word die eerste stel nagesien.
- Beskou 'n aanbieding in potlood as beplanning.

FEITE

- Assesseer net EEN feit per sin.
- 1 punt vir elke verstaanbare feit.
- As die betekenis van die feit nie sinvol oorgedra word nie, word die punt nie toegeken nie. (Die aanwesigheid van die werkwoord is belangrik.)
- Indien al die feite verkeerd is, kry die kandidaat geen punt vir taal nie, maar indien die getal woorde nogtans korrek aangedui is, ken 1 punt toe.
- Die hoofgedagtes hoef nie in die regte volgorde te wees nie.
- Indien die opsomming in paragraafvorm aangebied word, word die eerste sewe sinne nagesien.

TAAL

- Lees die hele opsomming en onderstreep die taalfoute in elke korrekte sin.
- Ken die taalpunte só toe:
 - 'n maksimum van 2 punte vir taalgebruik (onderstreep)
 - 1 – 3 tipes taalfoute: 2 punte
 - 4 – 6 tipes taalfoute: 1 punt
 - meer as 6 tipes taalfoute: nul

TIPIESE TAALFOUTE

- Woordorde in enkelvoudige sin
(Bv. O/werp + ww. + V/werp)	- Tyd, wyse, plek
- Woordorde in saamgestelde sinne
(Voegwoord 1, 2 en 3)	- Ontkennende vorm
- Omgekeerde woordorde	- Voornaamwoorde
- Lydende vorm	- Vreemde woorde
- Informatief	- Direkte vertaling
(moedertaalinvloed)
	- Telegramstyl/Onvoltooide sinne

LENGTE

- Tel die woorde en haal enige deel meer as 70 woorde deur.
- 1 punt vir die **korrekte getal** woorde gebruik **en** so aangedui.

NEERSKRYF VAN PUNTE

Onderaan die opsomming: **7 + 2 + 1 = 10**

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAAL**VRAAG 5: PRENTJIE** [Uit: *Rapport*, 14 Augustus 2005] (90 woorde)

- **Spelling moet korrek wees.**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
5.1	elektrisiteit	1	4	2	1
5.2	ergste	1	4	1	2
5.3	werkers	1	4	2	1
5.4	gekook	1	4	2	1
5.5	kind	1	4	1	1
5.6	motortjie	1	4	2	1
5.7	tevrede	1	4	2	2
5.8	ligte	1	4	1	1
5.9	Sy	1	4	1	1
5.10	kos te maak	1	4	1	1
5.11	na	1	4	1	1
5.12	aandete	1	4	2	1
5.13	gunsteling	1	4	2	1
5.14	pikdonker/stikdonker/nagdonker	1	4	2	1
5.15	kouer	1	4	1	1
5.16	kort-kort	1	4	2	1
5.17	gemaak	1	4	2	1
5.18	ensovoorts	1	4	1	1
5.19	dertien	1	4	2	1
5.20	tuis bes	1	4	1	1
PANEEL:	DENKVLAK 1: 18/20 (90%) DENKVLAK 2: 2/20 (10%) DENKVLAK 3: 0/20 (0%) = 100%				
EKSTERN:	DENKVLAK 1: (90%) DENKVLAK 2: (10%) DENKVLAK 3: (00%) =100%				
					SUBTOTAAL: 20

VRAAG 6: STROKIESPRENT [Uit: *Rapport*, 21 November 2007] (104 woorde)

- **Spelling word nie hier geenaliseer nie.**
- **Weglating van kommas voor voegwoorde word nie geenaliseer nie.**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
6.1	Babsie het 'n✓ oproep van haar broer gekry.✓	2	4	2	1
6.2	Robert sê dat hy✓ nie rugby toe gaan nie.✓	2	4	2	2
6.3	Ben sê: "Ek het twee rugbykaartjies." (✓ vir leestekens ✓ vir voornaamwoord + het).	2	4	2	2
6.4	Robert word deur die waarde van die rand gepla. (✓ word gepla ✓ deur die waarde ...)	2	4	2	3
6.5	Daar is niks✓ verkeerd met die toestand van die paaie nie.✓/Daar is nie iets✓ verkeerd met die toestand van die paaie nie.✓	2	4	2	2
6.6	Waaroor is✓ Robert ongelukkig?✓ (Vraagteken nie noodsaaklik nie)	2	4	2	1
6.7	Babsie is bekommerd oor Robert, want sy dink hy wil selfmoord pleeg.✓	1	4	2	2
6.8	Robert hanteer nie elke dag sy probleme geduldig nie.✓/Robert hanteer nie sy probleme elke dag geduldig nie.✓	1	4	2	2
6.9	Ben beveel Robert om nie✓ te spring nie.✓	2	4	2	3
6.10	Ben sal✓ twee kaartjies vir die rugby koop.✓/Ben gaan✓ twee kaartjies vir die rugby koop.✓	2	4	2	1
6.11	Babsie het gedink Robert het moed verloor, tog geniet✓ hy die lewe.	1	4	2	1
6.12	Die verkeersligte wat nooit werk nie, is 'n probleem (✓ of iets soortgelyk) (korrekte woordorde)	1	4	2	2
PANEEL: DENKVLAK 1: 7/20 (35%) DENKVLAK 2: 9/20 (45%) DENKVLAK 3:4/20 (20%) = 100%					
EKSTERN: DENKVLAK 1: (33%) DENKVLAK 2: (48%) DENKVLAK 3: (19%) =100%					
					SUBTOTAAL: 20

VRAAG 7: REDIGERING [Uit: *Rapport*, 13 Januarie 2008] (85 woorde)

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
7.1	Ampie is bekommerd <u>oor</u> ✓ die nuwe jaar.	1	4	2	1
7.2	Hy sê Januarie is nie 'n <u>goeie</u> ✓ maand nie, want die vakansiegees is verby.	1	4	2	2
7.3	Hy <u>weet</u> ✓ nie wat om te doen nie.	1	4	1	1
7.4	Miskien sal een of ander pil hom <u>help</u> .✓	1	4	1	1
7.5	Aikōna, hy sal nooit dokter toe gaan nie!✓	1	4	1	1
7.6	Stix is nie 'n dokter <u>nie</u> .✓	1	4	1	2
7.7	Stix verduidelik met sy <u>vinger</u> .✓	1	4	2	1
7.8	Ampie voel dadelik beter, omdat hy 'n bietjie ontspanning <u>sal</u> ✓ kry.	1	4	1	2
7.9	Hulle loop met dapper en <u>stapper</u> .	1	4	2	2
7.10	Stix vra vir Ampie✓ wat hy (graag) wil hê om te drink/wat hy (graag) wil drink.✓	2	4	2	3
PANEEL: DENKVLAK 1: 5/11 (46%) DENKVLAK 2: 4/11 (36%) DENKVLAK 3: 2/11 (18%) = 100%					
EKSTERN: DENKVLAK 1: (46%) DENKVLAK 2: (36%) DENKVLAK 3: (18%) =100%					
					SUBTOTAAL: 11

VRAAG 8: KRITIESE TAALBEWUSTHEID

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
8.1	Hy wil gou-gou maak om betyds te wees./Hy is haastig op pad om betyds by die moewies te wees./Hy moet gaan.	2	2	2	3
8.2	Babsie dink Robert wil selfmoord pleeg./ Babsie dink Robert wil homself doodmaak./Babsie dink Robert wil van die balkon afspring.	2	2	2	3
8.3	D/verlig	1	2	2	2
PANEEL: DENKVLAK 1: 0/5 (0%) DENKVLAK 2: 1/5 (20%) DENKVLAK 3: 4/5 (80%) = 100%					
EKSTERN: DENKVLAK 1: (00%) DENKVLAK 2: (20%) DENKVLAK 3: (80%) =100%					
					SUBTOTAAL: 5

VRAAG 9: KYK EN KOMMUNIKEER

- **Korrekte boodskap, m.a.w. die taalfunksies (bv. *verduidelik* en *beleefde manier*) is uitgevoer.**
- **Penaliseer nie vir taal- en spelfoute nie.**
- **Elke taalfunksie vereis 'n punt.**

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	BAR-RETT
9.1	(Kabelo) Ek het 'n fout begaan✓, kan ek my fout asseblief regmaak?✓/Ek het 'n verkeerde skuif gemaak.✓ Kan ek asseblief weer 'n beurt kry?✓/Ekskuus,✓ kan ek asseblief oor begin?✓/ Sal jy my asseblief toelaat om terug te gaan waar ek was✓, ek het 'n fout gemaak?✓/Ek het 'n verkeerde skuif gemaak, ✓kan ek asseblief teruggaan?✓ (Enige aanvaarbare sin wat verduidelik en 'n beleefde toon weerspieël.)	2	3	2	3
9.2	(Tshepo) Baie dankie ✓, ek waardeer dit.✓/Baie dankie vir die pragtige/ wonderlike presentjie/geskenk.✓ Ek waardeer dit baie.✓/ (Enige aanvaarbare sin wat dankbaarheid en waardering weerspieël.)	2	3	2	2
PANEEL: DENKVLAK 1: 0/04 (0%) DENKVLAK 2: 2/4 (50%)DENKVLAK 3: 2/4 (50%) = 100%					
EKSTERN: DENKVLAK 1: (00%) DENKVLAK 2: (00%) DENKVLAK 3: (100%) =100%					
SUBTOTAAL: 4					

TOTAAL AFDELING C: 60

AFDELING D: LETTERKUNDE

VRAAG	ANTWOORD	PUNT	LU	AS	BARRETT		
					Eks.	IM	EM
VRAAG 10	ROOIKOOS WILLEMSE IS SOEK – ABRAHAM H DE VRIES						
	10.1 E/Skoon gesig F/Swart hare G/Groot en sterk	3	2	4	B	B	
	10.2 Sy pa se plaas Sy eie stukkie grond Sy vrou se plot	3	2	4	K	K	
	10.3 Snaakse man Goeie hart (want hy gee vir Rooikoos kos) 'n Mens kan nie met hom redeneer nie. Hy was 'n klein mannetjie. (Enige TWEE)	2	2	4	T	T	
	10.4 Rooikoos	1	2	4	K	K	
	10.5 C/aanmekaar drink sonder om te besef hoeveel hy drink.	1	2	4	T	T	
		[10]					

EN/OF

VRAAG 11	DIE RAMP – TT CLOETE						
	11.1 Die verteller Die weldoener Die man van die wegsleepdiens	3	2	4	K	K	

11.2.1	Houtbaai: Vakansie is daar gehou./Die verteller se vrou het daar siek geword.						
11.2.2	Swellendam: Jongste kind het 'n hoë koors ontwikkel.						
11.2.3	Humansdorp: Geen aspirine om te koop nie.	4	2	4	B	B	
11.2.4	Jeffreysbaai: 'n Steenbokkie het voor die kar ingehardloop.						
11.3	Die verteller het die weldoener se bril gebreek./Die weldoener het baie swak oë gehad./Die weldoener het 'n ongeluk gemaak. (Enige TWEE)	2	2	4	T	T	
11.4	Jy moet mooi na die persoon kyk./Jy moet die persoon goed versorg.	1	2	4	T	T	
		[10]					

EN/OF

VRAAG 12	MY BROER SE KRAAI – CHRIS BARNARD						
12.1	Een oggend vroeg/na 'n reënstorm.	1	2	3	K	K	
12.2.1	Onwaar	1	2	4	B	B	
12.2.2	Sy vlerk was beseer.	1	2	4	B	B	
12.3	Hy was bang. Hy het nie van die hok gehou nie.	2	2	4	B	B	
12.4	Aan sy vere Sy bek	2	2	4	K	K	
12.5	D/die verteller se broer het geheg geraak aan die kraai.	1	2	4	B	B	
12.6.1	Verteller: Goeie luisteraar Nuuskierig Lief vir broer (Enige EEN)						
12.6.2	Broer: Lief vir die natuur Wil graag iets van sy eie hê Sorg goed vir diere (Enige EEN)	2	2	4	T	T	
		[10]					

OF

VRAAG 13	LEUENS – CM VAN DEN HEEVER							
	13.1.1 spesialis		2	2	4	B	B	
	13.1.2 boer							
	13.2.1 Onwaar		1	2	4	B	B	
	13.2.2 Dit was Olga wat mooi en duur klere gedra het.		1	2	4	B	B	
	13.3							
	Naomi	Olga						
	Man werk verloor.	Man is spesialis.						
	Bly in Vrededorp.	Bly in Saxonwold.						
	Kind het min speelgoed.	Kinders het baie speelgoed.						
	Huis is armoedig.	Duur huis.						
	Dra ou klere. (Enige TWEE)	Dra duur klere. (Enige TWEE)	4	2	4	K	K	
	13.4 Sy is lief vir haar seuntjie. Droom drome vir haar kind. Wil die beste vir hom hê.		2	2	4	T	T	
			[10]					

EN/OF

VRAAG 14	OPGANG – INA ROUSSEAU							
	14.1 Lot		1	2	3	K	K	
	14.2 Kan kinders se klere self maak. Maak haar 'n vrou van aansien. Hoef nie meer Lot se masjien te leen nie. (Enige TWEE)		2	2	4	K	K	

	14.3 A/Jy kan tog maar stik. C/Jy moet versigtig werk met sy armpie. E/Jy moet versigtig met sy voetjie werk. G/Jy moet versigtig met die naaldjie wees.	4	2	4	B	B	
	14.4 A/Jy moet ander mense behandel soos wat jy behandel wil word. C/Jy is nie beter as ander mense nie. D/Jy moet jou goed met ander deel.	3	2	4	T	T	
		[10]					

EN/OF

VRAAG 15	<i>DIE GEHEIM – J VAN MELLE</i>						
	15.1 Dou Snoek/Dou/Snoek.	1	2	4	K	K	
	15.2 C/Predikant	1	2	4	K	K	
	15.3 Hy was haar held/lieflik/romanties.	1	2	4	K	K	
	15.4 D/Sy het oorboord geval toe 'n matroos op haar geskree het. A/n Jong man het dit gesien en agterna gesprink. C/Sy het hom styf vasgehou en hulle het amper verdrink. B/n Roeiboot het hulle kom red. (Die chronologiese volgorde is belangrik, 'n punt word toegeken vir 'n korrekte antwoord op sy regte plek, alhoewel die ander verkeerd geplaas is.)	4	2	4	B	B	
	15.5 Kom laat in hulle lewe agter dat hulle mekaar as kinders geken het. Ontmoet weer by die Sendingfees. Altwee droom steeds oor hulle redding.	3	2	4	T	T	
		[10]					
	Bloom se taksonomie is in die verhouding 30%:40%:30% op elkeen van hierdie vrae toegepas.						

TOTAAL AFDELING D: 20**GROOTTOTAAL: 120**